געשמאק

געפאקט פול מיט ווייכע, קרוכלע, ניט־צעריבענע סולטאנאס, וועלכע אנטהאלטן דעם פיינעם פלייוואר פון פרישע פרוכט. אזוי נאראהאפטיק ווי זיי זיינען געשמאק.

Christie's Sultanas

ברודער מאָרד י

העכסט אינטערעסאנטער און שפאנענדער ראמאן

(פארזעצונג)

— איך דענק מיר זאלן זי שיקן, — האט אנקל דזשאן געזאגט, — ווי שלעכט באב איז, איז ער דאך פארט איר פאטער. מען וועט אים געווים באלד אויפהענגען, דאס ווייסט ער זייער גוט און עס איז ניט מער ווי רעכט. אז מיר זאלן אים שיקן דאס קינד. זאל ער זי זעען פאר'ן טויט.

— וואס איז אייער מיינונג, הער ווענדלאנד? — האט גערט געפרעגט.

— איך ווייס ניט, ווי אזוי דאס קינד קומט צו אייך, גראף גערט. איך ווייס ווייטער ניט, ווי ווייט דאס קינד איז אייך ליב.

— אנקל דזשאן האט מיטלייד געהאט מיטן קינד, וועלכעס האט געלעבט אין א זייער שלעכטער געזעלשאפט. ער האט זי גענומען צו זיך און וויל זי דערציען און מאכן פון איר א גוט און אנטשענדיק מיידל.

— איך מוז אייך זאגן דעם אמת, גראף גערט, איינגנטלאך האט ער דאס קינד אנגעקוקט ווענדלאנדן מיט שטוינען, גלייך ווי ער וואלט גערעדט פון ווינ. ווענדלאנד האט עס פארשטאנען און האט געזאגט:

— איך רעד ניט פון ווינ. איך רעד פון דערפארונג. איך ווייס, ווי קינדער ווערן דערציינט אין אזעלכע אנשטאלטן. מען מוז האלטן א שטרענגע דיסציפלין אין אזא אנשטאלט. די קינדער מוזן בשטראפט ווערן פאר יעדן פעלער, וואס זיי באגייען, פאר יעדער שלעכטער אויפפירונג. זיי לערנען זיך צו זאגן ליגן, צו פארשטעלן זיך און צו אפנארן. מען ניט זיי ניט נענוג עסן און טרינקען, ווייל די אויפזעער, די דינער און פארשטייער גנב'ענען אוועק ביי די קינדער דאס עסן. די קינדער מוזן זיך לערנען גנב'ענען און זאגאר צו עפענען אדער צו ברעכן שלעסער. קורץ: די קינדער מוזן פארדארבן ווערן.

— אלזא, דענקט איר, הער ווענדלאנד, אז עס וואלט גלייכער געווען, אז די קינדער פון די הייזער זאלן זיך וואלגערן אין נאסן.

— באהיט גאט! דאס דיינק איך גאר ניט. די דערציאונגס הייזער זיינען א נויט־ווענדיקייט, ווי די געפענגענישן, ווי די צוכט הייזער, ווי די ארעסטאנטן קאלאני־עס. עס וואלט אבער פיל בעסער געווען, אז זיי זאלן ניט זיין.

— וואו דען זאלן קינדער דערצויגן ווערן?

— קינדער מוזן דערצויגן ווערן אין א פאמיליע. ניט דער שטעקן און ניט די בייטש דערציען א קינד און מאכן פון אים א גוטן מענשן. גאר די ליבע און די פריינטשאפט, ריכטיקער געזאגט, די מור־ערנסט. — מיינע הערן! אט די אלע פאר־בעסערונגס הייזער, דערציאונגס אנשטאל־טען זיינען שיין און גוט — גאר אויף דעם פאפיר. די מענשן וועלכע האבן זיי גע־גרינדעט האבן געווים געהאט גוטע אבזיכ־טען: די מענשן, וועלכע גיבן זייער געלט צו אונטערהאלטן די דאזיקע הייזער און אנשטאלטן, זיינען געווים איבערצייגט, אז זיי טוען א גוטע זאך, א מצוה: זיי גע־מען ארימע, אומגליקלאכע קינדער, וועל־כע וואלטן פארדארבן ווערן אין די נאסן פון א גרויסער שטאט. און מאכן פון זיי מענשן. ווען איר זאלט אבער בעסער קו־נען די דאזיקע הייזער, וואלט איר נעהאלטן מיט מיר, אז זיי זיינען פארברעכער שולן. ערשט אין דיזע הייזער ווערן די קינדער פארדארבן קערפערלאך און נייטיק. פון די דאזיקע הייזער זייען ארויס אלע פאר־ברעכער. יעדעס קינד ברענגט אין דערציי־אונגס אנשטאלט זיינע שלעכטע מינטן, זיין פארדארבנקייט, און גיט עס איבער זיינע קאמעראדן.

נעגערל און אנקל דזשאן האבן אנגעקוקט ווענדלאנדן מיט שטוינען, גלייך ווי ער וואלט גערעדט פון ווינ. ווענדלאנד האט עס פארשטאנען און האט געזאגט:

— איך רעד ניט פון ווינ. איך רעד פון דערפארונג. איך ווייס, ווי קינדער ווערן דערציינט אין אזעלכע אנשטאלטן. מען מוז האלטן א שטרענגע דיסציפלין אין אזא אנשטאלט. די קינדער מוזן בשטראפט ווערן פאר יעדן פעלער, וואס זיי באגייען, פאר יעדער שלעכטער אויפפירונג. זיי לערנען זיך צו זאגן ליגן, צו פארשטעלן זיך און צו אפנארן. מען גיט זיי ניט נענוג עסן און טרינקען, ווייל די אויפזעער, די דינער און פארשטייער גנב'ענען אוועק ביי די קינדער דאס עסן. די קינדער מוזן זיך לערנען גנב'ענען און זאגאר צו עפענען אדער צו ברעכן שלעס־סער. קורץ: די קינדער מוזן פארדארבן ווערן.

— אלזא, דענקט איר, הער ווענדלאנד, אז עס וואלט גלייכער געווען, אז די קינ־דער פון די הייזער זאלן זיך וואלגערן אין נאסן.

— באהיט גאט! דאס דיינק איך גאר ניט. די דערציאונגס הייזער זיינען א נויט־ווענדיקייט, ווי די געפענגענישן, ווי די צוכט הייזער, ווי די ארעסטאנטן קאלאני־עס. עס וואלט אבער פיל בעסער געווען, אז זיי זאלן ניט זיין.

— וואו דען זאלן קינדער דערצויגן ווערן?

— קינדער מוזן דערצויגן ווערן אין א פאמיליע. ניט דער שטעקן און ניט די בייטש דערציען א קינד און מאכן פון אים א גוטן מענשן. גאר די ליבע און די פריינטשאפט, ריכטיקער געזאגט, די מור־ערנסט. — מיינע הערן! אט די אלע פאר־בעסערונגס הייזער, דערציאונגס אנשטאל־טען זיינען שיין און גוט — גאר אויף דעם פאפיר. די מענשן וועלכע האבן זיי גע־גרינדעט האבן געווים געהאט גוטע אבזיכ־טען: די מענשן, וועלכע גיבן זייער געלט צו אונטערהאלטן די דאזיקע הייזער און אנשטאלטן, זיינען געווים איבערצייגט, אז זיי טוען א גוטע זאך, א מצוה: זיי גע־מען ארימע, אומגליקלאכע קינדער, וועל־כע וואלטן פארדארבן ווערן אין די נאסן פון א גרויסער שטאט. און מאכן פון זיי מענשן. ווען איר זאלט אבער בעסער קו־נען די דאזיקע הייזער, וואלט איר נעהאלטן מיט מיר, אז זיי זיינען פארברעכער שולן. ערשט אין דיזע הייזער ווערן די קינדער פארדארבן קערפערלאך און נייטיק. פון די דאזיקע הייזער זייען ארויס אלע פאר־ברעכער. יעדעס קינד ברענגט אין דערציי־אונגס אנשטאלט זיינע שלעכטע מינטן, זיין פארדארבנקייט, און גיט עס איבער זיינע קאמעראדן.

נעגערל און אנקל דזשאן האבן אנגעקוקט ווענדלאנדן מיט שטוינען, גלייך ווי ער וואלט גערעדט פון ווינ. ווענדלאנד האט עס פארשטאנען און האט געזאגט:

— איך רעד ניט פון ווינ. איך רעד פון דערפארונג. איך ווייס, ווי קינדער ווערן דערציינט אין אזעלכע אנשטאלטן. מען מוז האלטן א שטרענגע דיסציפלין אין אזא אנשטאלט. די קינדער מוזן בשטראפט ווערן פאר יעדן פעלער, וואס זיי באגייען, פאר יעדער שלעכטער אויפפירונג. זיי לערנען זיך צו זאגן ליגן, צו פארשטעלן זיך און צו אפנארן. מען גיט זיי ניט נענוג עסן און טרינקען, ווייל די אויפזעער, די דינער און פארשטייער גנב'ענען אוועק ביי די קינדער דאס עסן. די קינדער מוזן זיך לערנען גנב'ענען און זאגאר צו עפענען אדער צו ברעכן שלעס־סער. קורץ: די קינדער מוזן פארדארבן ווערן.

— אלזא, דענקט איר, הער ווענדלאנד, אז עס וואלט גלייכער געווען, אז די קינ־דער פון די הייזער זאלן זיך וואלגערן אין נאסן.

— באהיט גאט! דאס דיינק איך גאר ניט. די דערציאונגס הייזער זיינען א נויט־ווענדיקייט, ווי די געפענגענישן, ווי די צוכט הייזער, ווי די ארעסטאנטן קאלאני־עס. עס וואלט אבער פיל בעסער געווען, אז זיי זאלן ניט זיין.

— וואו דען זאלן קינדער דערצויגן ווערן?

— קינדער מוזן דערצויגן ווערן אין א פאמיליע. ניט דער שטעקן און ניט די בייטש דערציען א קינד און מאכן פון אים א גוטן מענשן. גאר די ליבע און די פריינטשאפט, ריכטיקער געזאגט, די מור־

ווייטיקן אין פלייצע

וואונדערבארע הילף פון ווייטיקן

ווייטיקן אין פלייצע איז איינע פון יענע אויסמאטערנדיקע "קאמפלעינטס" וואס בינדן אלע זייערע קרבנות צוזאמען מיט א פשוטן בונד פון אומגליק. און ווען אומע־צער ליידעס פון ווייטיקן אין פלייצע גע־פינט אויס א זיכערע רפואה, לאזט ער גלייך וויסן וועגן דעם צו אנדערע ליידענדע. אט איז א פרוי וועלכע האט צו באראנ־קען איר פריינט וואס האט איר געלאזט וויסן פון א מערקווירדיקער דערפאלגריי־כער באהאנדלונג. איצט צווינגט איר איר העפלאכקייט, צו לאזן וויסן די גוטע נייעס.

"איך שרייב צו לאזן אייך וויסן פון דעם גרויסן בענעפיט וואס איך האב גע־קראגן פון "קרושען סאלטס". מיין פריינ־דין, מרס. ה., האט געקראגן אזוי פיל בע־נעפיט, אז זי האט מיך געבעטן אז איך זאל פרובירן קרושען זאלץ. ניט געקוקט אויף דעם וואס איך האב לכתחילה גע־צווייפלט, האב איך געקויפט א פלעשל, און איך קאן אויפריכטיק זאגן, אז איידער איך האב געענדיקט דאס פלעשל איז דער ווייטיק פון מיין פלייצע אוועק. איך האב געליטן פאר א צאל יאר אויף נירן קראנק־הייט און פון שטארקן קאפווייטיק, און איצט צו זיין אינגאנצן פריי פון דעם ווייטיק, איז וואונדערבאר".—(מרס. סי.)

ירושלים

ש. ערנסט

שטענדיק א שרייבער־אנדערט ניט מיט זיין צט ניט מיט ווערטער "פאנגען דאס הארץ". ל, — ווייל ער עפעס ט ער דאס מיט גאר ר, אט ווי אימיצער א צווייטן. און אזוי אין זיינע פובליצי־נאר אויף אין די קרי־. אויף דא קומט ער כדי צו צושטערן, צו שטענדיק א פאזיטי־ער איז ניט ווי די מער־שרייבער, וואס באנ־און וואס קאנען ניט ונדערנ'ס ארבעט. ער אין דער שרייבערישל ים ליב און דערווייל רויסצופירן אן אומבא־ון דער גרויסער וועלט. איז ראוניצקי דער נזער נייער ליטעראטור. פערענט: צו איז נאך פון אונזערע גרויסע אוניצקי זאל אים ניט זיין לעבנס־וועג? און : ניטא קיין איינער ע — מענדעלע, שלום־האבן אין זייערע ברויו, נס פארענטלאכט גע־אויף דער פליכט גע־יקי האט צו זיי ארויס־ון אנטייל נעמען אין נע פריינט — איז ביי ייטע נאטור.

אפט איז אויף די סיבה, קי איז ניט אזוי פאפו־שטענדיק איז ער א "נחבא ן", אז דאס לאזט ן אבן־גבירול, ר' משה ער האט ארויסגענעבן אליק". דאס זעלבע איז לביכער פאר אידישער

ציקי

(שלוס פון זייט 5)

אויף זייט 5)

נערוועז

ווי א קאץ

אונטער דער בייטש פון דראג סטימולאנטן

סטימולירט אויף א פאלשן אופן דורך טאנין און קאפעין געפונען אין מאלצייט געטראנקען. דאן ליידן די רע־אקציע פון נערוון געטרבן צו ווייט. מיליאנען מענשן האבן געפונען בעסערן געזונט, געשמאקערן שלאף, גלייכ־מעסיקן געדולד אין פאסטום. — אן אבסאלוטער געזונטער און צופרידנשטעלנדיקער מאלצייט־געטראנק. פרובירט עס. געמאכט מאמענטאל אין דער קאפע פאר א קאסט פון ארום א האלבן סענט. 90 קאפעס אין יעדער 50 סענטיקער בלעכל. אדער סאיז פאראן פאסטום סיריעל געמאכט דורך קאכן אדער פער־קולייטינג אין צוואנציק מינוט.

Postum

קינדער האבן עס ליב

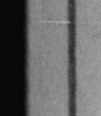

א סך קינדער האבן ניט ליב דעם טעם פון מילך. זיי האבן ליב צו סרינקען דעם זעלבן געטראנק ווי "די דערוואקסענע". עס איז גוט פאר זיי צו האבן א הייסן מרונק. מאכט אינסטאנט פאסטום פאר זיי נוצנדיק הייסע מילך (ניט געזאדענע) אנשטאט געזאדענע וואסער. זיי וועלן באלד ליב באקומען דעם טעם.

* * *

געגנוג פאר א וואך פריי

פרובירט פאסטום פאר 30 טעג. מיר וועלן אייך אנפאנגען אויף אייער פראבע דורך געבן אייך גענוג פאר דער ערשטער וואך אומזיסט. שרייבט דזשענעראל פוד לימיטעד, סטערלינג מאוער, מאראנטא 2, אנטעריא.

MAGIC MENU

דא האט איר א צווייטן צוציענדיקן

MAGIC BAKING POWDER — CONTAINS NO ALUM

פרובירט מיס קאלדוועל'ס רעסיפי פאר *ראזבערי ביסקעטס

2 קאפעס מעל	4 טיילעפל פעטס
4 טיילעפל סערדושיק בעפינג פאודער	⅔ קאפ מילך
	טריקאונס צוקער
½ טיילעפל זאלץ	ראזבערי זאפט אדער סירופ
2 טיילעפל צוקער	

מישט און זיפט די טרוקענע מאטעריאלן. שניידט אריין די הארטע, קאלטע שארטענינג אין זיי מיט א מעסער, נוצנדיק א שנעלע, קורצע, האקדיקע באוועגונג, אדער רעדוצירט די הארטע קאלטע פעטקייט אין דינע טייל מיט א פייסטרי בלעטדער אדער מיט א "סטיל־פראנדוש" נאפל. ווען דאס נעמיט ווערט א נאנץ גראבע מעל, גיט צו די פליסיקייט, מישנדיק שנעל און לייכט.

ווארפט ארויס די טייג אויף א ברעטל באשאטן לייכט מיט מעל, קנעט עס אויס לייכט אדער וועלגערט עס צו א דיקקייט פון ארום איין אינטש. שייד מיט א קליינעם שניידער אדער שניידט אין קווארטס מיט א מעליקן מעסער.

טונקט איין די קליינע שטיקלאך צוקער אין סירופ פון קענד אדער פרישע ראזבערייס . . . אריינקוועטשנדיק עס גוט אינם טייג אזוי אז עס זאל ניט אראפרינען אויף די זייטן ווען עס וועט זיך צעשמעלצן.

לייגט אריין די ביסקעטס אין אן אנגעשמירטן בלעך און באקט אין זייער א הייסן אויוון 450 גראד פון 12 ביז 15 מינוט.

קויפט געמאכטע אין קאנאדע סחורות.

MAGIC
Baking Powder
ensures better baking results

פאר די מייסטע פרויען איז עס שווער אויסצומראכטן נייע אידייעס פאר צוציענדיקע מענוס . . . דער אייגער וואס ווערט פארגעשלאגן פון מיס קאטערין פ. קאלדוועל, געפענע אוטוארטיטס פון קענעדיען האוס זשורנאל, טארנאנטא, איז דערפאר זיכער צופרידן צו שטעלן.

לאנטשעאן מענו

קעז און ווערזשעמייבל סופי מיט קרים סאוס
געפוטערטער אל וווהיס ברויט
זויסע פיקלס
הייסע ראזבערי ביסקעטס
זופ און סאנבארנ'ס טיי

פאר נאכמיטאג טיי, איז קיין זאך ניט בעסער ווי די זעלבע ראזבערי ביסקעטס, שיין געשניטן מיט א דינעם שניידער — ספליט, אנגעשמירט מיט פוטער און סערווירט הייס, מיט א קאפע פערפעקטן טיי! מיט קאלדוועל זאגט: "מערזשיק בעקינג פאודער איז לייכט צו נוצן דורך אייר אונזפארם, הויכע קוואליטי מעט ערלערט זיך קיינמאל, ניט. איך נוץ און רעקאמענדיר מערזשיק ווייל מיין דערפארונג האט איבערגעזייגט, אז עס ניט שטענדיק פארגעזעצט בעסערע מע־בעקס רעזולטאטן".

ניט אכטונג אויפן צייכן אויף יע־דער טין. דאס איז א נאראנטיע אז מערזשיק אנטהאלט ניט קיין אלום אדער וועלכע עס איז אנדע־רע שעדלאכע מאטעריאלן.

נערוועז

ווי א קאץ

אונטער דער בייטש פון דראג סטימולאנטן

סטימולירט אויף א פאלשן אופן דורך טאנין און קאפעין געפונען אין מאלצייט געטראנקען. דאן ליידן די רע־אקציע פון נערוון געטרבן צו ווייט. מיליאנען מענשן האבן געפונען בעסערן געזונט, געשמאקערן שלאף, גלייכ־מעסיקן געדולד אין פאסטום. — אן אבסאלוטער געזונטער און צופרידנשטעלנדיקער מאלצייט־געטראנק. פרובירט עס. געמאכט מאמענטאל אין דער קאפע פאר א קאסט פון ארום א האלבן סענט. 90 קאפעס אין יעדער 50 סענטיקער בלעכל. אדער סאיז פאראן פאסטום סיריעל געמאכט דורך קאכן אדער פער־קולייטינג אין צוואנציק מינוט.

Postum

ווייטערעס קומט

האט דיין פאטער געשיקט אהער. — האט אנקל דזשאן געזאגט פריינטלאך.

— מיין פאטער? ווער איז דען מיין פאטער? דו ביזט מיין פאטער, דו, גוטער דזשאן, איך ווייס, אז עס איז דא איינער וועלכער זאגט אז ער איז מיין פאטער, ער האט דער'הרג'עט מיין אינגערן ברוד־דער, דערנאך מיין מוטער, — איך וויל פון אים ניט וויסן, איך קאן אים ניט! דו ביזט מיין פאטער, גוטער דזשאן! איך וויל בלייבן ביי דיר, איך וויל ניט גיין צו יענעם.

אלע זיינען געבליבן שטיין ווי פאר־שטיינערט. זייט עממא האט זיך געפונען אין שלאס משעזוויק האט זי קיין איינמאל ניט גערעדט ווענן אירע עלטערן, איצט האט זי מיט אמאל אלעס אויסגעזאגט.

— מען וויל דיך נעמען אין א דערציי־אונגס הויז, — האט זיך נערב אנגערופן, — מען וויל דיך נאר פירן דארט וואו דו קענסט זעען דיין פאטער.

— א! איך קאן זיי! — האט עממא אויסגערופן ווילד, זיי ווילן מיך נאר פאר־נארן, ווען זיי וועלן מיך האבן אין גע־פענגעניש וועלן זיי מיך שוין ניט ארויס־לאזן.

— וואס רעדסטו קינד? מען וועט דיך ניט לאזן אליין, מען וועט פארן מיט דיר.

— איך ווייס, איך ווייס שוין, ווי מען פארנארט קינדער! — האט עממא גע־זאגט.

זאגנדיק די ווערטער איז עממא געבליבן א ווייל א פארטראכטע. פלוצים איז זי צונעלאפן צו אנקל דזשאן, האט אים עט־לאכע מאל א קוש געטאן און איז ארויס־געלאפן פון צימער, ווי א ווילדע קאץ.

אלע זיינען געבליבן שטיין אייניקע מי־נוט ווי פארשטיינערט. אלע זיינען געווען געירט פון עממא'ס באנעמען, דער ער־שטער וועלכער איז געקומען צו זיך איז גע־ווען אנקל דזשאן. ער האט אויסגערופן:

— וואו איז עממא?

ער איז ארויסגעלאפן אין הויף די זוכן. ער האט זי ניט געפונען.

אן איבערראשונג

עממא איז פארשוואונדן געווארן, מען האט זי געזוכט און מען האט זי אין ערגעץ ניט געקאנט געפינען, זי איז, ווי אין וואס־סער אריין.

אנקל דזשאן, גערט און גרעפין אלס זיינען געווען אויסער זיך, זיי האבן מורא געהאט, עממא זאל זיך ניט נעמען דאס לעבן. ער האט ניט געקאנט בלייבן לענגער און איז אוועקגעפארן קיין לאנדאן. פארן אוועקפארן האט אים געגרעט ער זאל אויף פארן קומען און זאל אים זאגן וואס ער זאל טאן, ווען מען וועט היינט ניט געפינען עממא'ן.

ווי איבערראשט איז געווען גערט, ווען ווענדלאנד איז געקומען נאך דעם זעלבן טאג, פאר נאכט.

— עפעס נייעס, הער ווענדלאנד?

— זייער וויכטיקע נייעס, — האט ווענדלאנד געענטפערט, — ווייליאם דער־בי האט געשיקט זאגן העלענאן, אז ער וויל זי זעען היינט ביינאכט אין פארק פון שלאס דערבי.

— האט טאר מען ניט דערלאזן, — האט גערט אויסגערופן, — ווייס שוין דערפון אדוואקאט שארפ?

— ער איז ניטא אין דערהיים. ער איז אוועקגעפארן ערגעץ אויף א פאר טעג, דערפאר בין איך געקומען צו אייך.

— פון וואנען ווייסט איר, אז ווייליאם דערבי וויל זיך צונויפקומען מיט העלע־נאן?

— דאס קאן איך ניט זאגן, הער גראף.

— ווען דארפן זיי זיך צונויפקומען?

— היינט ביינאכט אום צען אור.

— וואס טוט מען? ווי אזוי דערלאזט מען ניט, אז דער דאזיקער שורקע זאל זיך ווידער זעען מיט דעם מיידל, וועלכע ער האט פארפירט און אומגליקלאך געמאכט.

— עס איז איצט אכט אזייגער, — האט ווענדלאנד געענטפערט, — עס דארף גע־דויערן א שטונדע ביז מיר וועלן קומען אין שלאס דערבי. איך וואלט אייך גערא־טען איר זאלט הייסן איינשפאנען אייער קארעטע. איך וועל פארן מיט אייך, אויפן וועג וועלן מיר שוין באשטימען וואס צו טאן.

גערט האט באלד געהייסן איינשפאנען זיין קארעטע און ער איז אוועקגעפארן מיט מיסטער ווענדלאנד.

אין שלאס דערבי איז אלעס געווען שטיל. הערבערט דערבי איז ארומגעגאנ־גען פארצווייפלט. ער האט געזעען ווי העלענא ווערט אלע מאל בלייכער, שווא־כער און טרויעריקער. ער האט געוואוסט די אורזאך דערפון און ניט געקאנט העלפן.

ער האט געוואלט פארן קיין שיקאגא, ווי דער אדוואקאט האט אים געהייסן, אום ער זאל האבן אן אויסרייד פאר הע־לענאן, אז זי זאל אוועקפארן אין שלאס באזונדערס אומרואיק און האט ניט גע־טשעזוויק, וואס איז מיט איר גע־שעען.

זי האט ניט געגעסן מיט אים ביים טיש און ווען מען האט פארנאכט געגעבן טיי, האט זי געשיקט זאגן, אז דער קאפ טוט איר שטארק ווי, זי מוז זיך צוליינן.

הערבערט איז באלד געלאפן אין איר צימער, זען וואס זי טוט, פיליייכט איז נויי־טיק מען זאל שיקן נאך א דאקטער, הע־לענא האט ניט געוואלט וויסן פון קיין דאקטער.

— איך וועל מיר אויסרוען, וועל איך זיין געזונט, — האט זי אויסגערופן נער־ווע.

וו יונג הערבערט איז געווען, האט ער דאך פארשטאנען, אז עפעס איז ניט גלאט.

(ווייטערעס קומט)

יו. ח. ראוניצקי

(שלוס פון זייט 4)

עטנאגראפיע און פאלקלאר, וואס ער רע־דאקטירט צוזאמען מיט ביאליק'ן. אט די איינגשאפט, וואס גרעניצט מיט גרויס ענעות, איז דערהויפט געקומען צום אויס־דרוק אין זיין בוך "דור וסופריו", וואס אין מיט צוויי יאר צוריק ארויס אין תל־אביב, וואו ער דערציילט זיינע זכ־רונות איבער אידישע שריבער פון אונ־זער צייט. דא איז זיין געשטאלט געקר־מען צום אמת'ן אויסדרוק. זייער כארא־טעריסטיש פארן נאנצן בוך איז די הק־רמה, וואו ראוניצקי שרייבט: "איך האב זוכה געווען צו געפינען זיך אין דער מחיצה פון די שריבער פון אונזער צייט און פון דער נאענט זיך ווארימען אנט־קענען פייער פון די דאזיקע גרויסע שריי־בער, און א סך זיינען די איינדרוקן, וואס האבן זיך אויפגעזאמלט ווענן זיי אין מיין זכרון. אבער גאר ווינציק האב איך פארענטלאכט אין דרוק פארם, גאר איינצלנע בלעטלאך פון מיין מעמוארן־בוך האב איך פארענטלאכט און א סך האב איך איבערגעלאזט, ווייל עס איז עטוואס צו צווייפלען אין דעם עניין שרייבן זכרונות ווענן באקאנטע פער־זענלאכקייטן, גאר א שווערע זאך איז דא פאראן — דאס ארויסשטעלן דעם "איך" פון דעם, וואס קומט ארויפברייני־גען זיינע זכרונות אין בוך־פארם".

אט אין די ווערטער האט זיך אויסגע־דריקט ראוניצקי'ס כאראקטעריסטישער שטריך און אט די באציאונג צו זיינע חברים־שריבער איז א דערשיינונג, וואס איז שווער צו טרעפן ביי אונז. אזוינע קאן מען גאר טרעפן ביי די אמאליקע חסידים. דארט האט געקאנט זיין טיפ ווי ר' נתן נעמיר'ווער, וואס איז געווען ר' נחמן בראצלאווער סעקרעטאר, וואס האט זיך אינגאנצן איבערגעגעבן צום רבי'ן און אוועקגעשיינקט אים זיין לי־טעראריש טאלאנט.

ריידנדיק ווענן ראוניצקי'ן דארפן מיר אויך פארצייכענען די איינפאכקייט, וואס ער האט אריינגעבראכט אין זיין סטיל, ביז ער איז געקומען אין דער ליטעראר־טור זיינען די שריבער געווען געוואוינט צו ריידן ניט גאר מליצה־ארטיק, גאר אויף מיט א באזונדערן שטאלץ־געפיל פון מענשן, וואס פארמאגן עפעס העכערעס און קוקן פון אויבן אראפ אויף זייערע לעזער. ניט אזוי איז אבער ראוניצקי, וואס האט שטענדיק אויסגעקליבן דאס איינגשאפט, וואס גרעניצט מיט גרויס ענעות, איז דערהויפט געקומען צום אויס־דרוק אין זיין בוך "דור וסופריו", וואס איז מיט צוויי יאר צוריק ארויס אין תל־אביב, וואו ער דערציילט זיינע זכ־רונות איבער אידישע שריבער פון אונ־זער צייט. דא איז זיין געשטאלט געקר־מען צום אמת'ן אויסדרוק. זייער כאראק